

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Impedimentis Matrimonii, Usu Et Divortio

Bosco, Jean a

Lovanii, 1685

Concl. VII. Aliquando copula illicita ex conjunctione cum impedimento dirimente specialem contrahit malitiam: aliquando non.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73448)

tionem non possit efficere, ut eam omninò ignorant, aut gravi metu coacti, contra eam agendo, peccent; potest tamen etiam tales efficere inhabiles, ad aliquid agendum, idque merito facit. Nam etsi inde quibusdam in particulari gravia incommoda accidunt; tamen per accidens est, nec ita frequens, & graviora sequerentur incommoda, si hoc non faceret. Hæc ille.

Sed nunquid copula illa fornicaria ex eo impedimento accipit specialem malitiam in confessione specialiter explicandam? Pro resolutione erit.

CONCLUSIO VII.

Aliquando copula illicita ex conjunctione cum impedimento dirimente specialem contrahit malitiam: aliquando non.

244. *Quomodo copula fornicaria ex impedimento contrahat specialem malitiam, ex Sanchez.*
Rogat hic aliquis: quando contrahat specialem malitiam? Respondet Sanchez sup. n. 7. quando Ecclesia interdicat Matrimonium ob speciale motivum alicujus virtutis, quod spectat, idque invenitur etiam in copula illicita. Quia tunc militat eadem ratio prohibitionis, proinde eadem malitia reperitur in utraque copula.

245. *Objec. 10.*
 Si dixeris: ratio prohibitionis non est ipsa prohibitio, & potuit Ecclesia velle propter illam rationem prohibere copulam licitam, tamquam perpetuò quodammodo permanfuram, non autem copulam illicitam, tamquam actum transeuntem.

Solvitur.
 Respondeo: ex ratione legis colligitur mens Legislatoris; & quamvis Ecclesia absolute potuisset unam copulam prohibere, & non aliam; haud equidem ordinate id fecisset; quia quod aliunde illicitum est, & in quo invenitur eadem ratio, potiori jure debet prohiberi, quam illud, quod alioqui foret licitum, ne ex malitia reportetur commodum. Cui hæc solutio non satisfacit, querat meliorem.

246. *Copula inter consanguineos in 2. & ulterioribus gradibus est incestus propter impedimentum.*
Probatur.
 Interim Ecclesiam voluisse utramque prohibere, quod indubiè potuit velle, manifestè apparet in consanguinitate; nullà enim alià ratione accessus ad consanguineam in secundo, & ulterioribus gradibus, usque ad quartum est incestus, adeoque species distincta luxuriæ, nisi quia Ecclesia in iis gradibus Matrimonium dirimit, ut usus Ecclesiæ, & omnium sententia docet. Nulla enim extat specialis prohibitio copulæ inter consanguineos, sed prohibitio Matrimonij inter illos, facta ab Ecclesia, constituit diversam fornicationis speciem, necessariò confitendam.

247. *Confirmatur ex Sanchez.*
Et confirmatur (inquit Sanchez sup. n. 6.) quia sublata Matrimonij prohibitionem inter aliquos consanguineos, sive dispensatione speciali Pontificis, sive derogatione legis dirimentis in illo gradu, jam amplius coitus in illo gradu non est incestus: unde rectè Cajetanus Sum. verb.

Incestus, in initio, ait, incestum esse commixtionem veneream inter consanguineos vel affines absque dispensatione Matrimoniali. Tota ergò specialis malitia hujus concubitus confurgit ex prohibitionem Matrimonij. Et subindè idem videtur dicendum in alia copula illicita inter eos, qui quovis alio impedimento dirimenti laborant, ad ineundum inter se Matrimonium, quando ratio prohibitionis copulæ licitæ seu Matrimonialis, reperitur quoque in copula fornicaria.

Et confirmatur amplius; quia quoties malitia specifica copulæ illicitæ non pendet, nec consequitur ex Matrimonij prohibitionem, eâ sublata manet adhuc malitia illa; ut si cum habente votum simplex, aut solemne castitatis, dispensetur ad solum Matrimonium, quæcumque copula illicita, erit perinde sacrilega contra votum, ac si dispensatio non esset. Cum ergo contrarium reperiamus in consanguinitatis & affinitatis, cognationis spiritualis ac legalis, publicæque honestatis, disparitatis cultus impedimentis dirimentibus; iis enim sublatis per dispensationem, cessat specifica malitia copulæ; manifestè convincitur, eam oriri ex speciali Matrimonij prohibitionem; & subindè hanc constituitur in copula illicita diversam fornicationis speciem. Hæc ille.

Restat tantum, ut ostendamus speciale motivum virtutis, quod spectavit Ecclesia in constitutione eorum impedimentorum, etiam inveniri in copula illicita.

Concors itaque DD. sententia est, circumstantiam incestus diversam esse specie à simplici fornicatione, & necessariò explicandam in Confessione. Est autem incestus, sicut sup. dictum fuit ex Cajet. Commixtio venerea inter consanguineos & affines absque dispensatione Matrimoniali.

Et ratio hujus sententiæ est; quia Ecclesia dirimens Matrimonium inter consanguineos, observantiam debitam inter illos spectavit, & similiter dum dirimit inter affines. Quod motivum invenitur etiam in copula inter illos fornicaria. Quare prohibito Matrimonio inter illos, censetur subindè prohibita copula, & translata in aliam deformitatis speciem, videlicet incestus.

Idem ostenditur in impedimento cognationis spiritualis. Quia reverentia Sacramenti, ex quo cognatio hæc originem duxit, & observantia debita cognationi huic, quæ assimilatur consanguinitati, quæ sunt spectata ab Ecclesia, quod hæc Matrimonia, cum his impedimentis inita, irritaret, habent etiam locum in copula fornicaria inter spiritualiter conjunctos. Violatur enim reverentia debita Sacramento, & observantia debita conjunctioni illi. Hinc D. Tho. 2. 2. q. 154. a. 10. ad 2. *Si aliquis (inquit) abutatur personâ, conjunctâ sibi secundum spirituales cognationem, committit sacrilegium ad modum incestus.* Sacrilegium quidem, quia ob Sacramenti reverentiam ea copula interdicta est: ad modum autem incestus, quoniam assimilatur violationi consanguinitatis.

Quid

251.
Similiter
inter cogna-
tes legales

Quid dicam de concubitu cum cognatis legalibus? Et ipse reducit ad incestum. Quia sicut per adoptionem quis efficitur cognatus, ita obligatur legibus cognatorum naturalium, nimirum reverentiâ debitâ parenti adoptanti, cui non solum Matrimonium, sed etiam copula illa adversatur.

Item acces-
sus ad con-
sanguineam
in 1. gradu
sponsa pro-
pria de su-
turo.

Et consimiliter ad incestum reducitur accessus ad consanguineam in 1. gradu sponsæ propriæ de futuro, contra publicæ honestatis impedimentum, dirimens in eo gradu Matrimonium. Quippe id est quoddam conjunctionis genus, & affinitatis ortum ex consanguinitate.

252.
Concubitus
fidelis cum
infideli ha-
bet mali-
siam specie
distinctam.

Sic itidem concubitus fidelis cum infideli, adversus impedimentum dirimens, ob cultûs disparitatem, habet circumstantiam luxuriæ mutantem speciem, ac necessariò in confessione fatendam. Quippe ratio, ob quam Ecclesia id Matrimonium diremit; videlicet, quia cedit in Religionis dedecus, si fidelis cum infideli copuletur Matrimonio, locum habet in copula illicita; & idèò prohibito Matrimonio, censetur specialiter copula illicita prohibita. Adde: rationem quoque esse periculum educationis prolis in infidelitate, & perversionis conjugis fidelis, quæ pericula, quàmvis minora, in coitu fornicario etiam reperiuntur, utpotè, qui unitatis carnem efficit, & valdè amorem conciliat, tametsi minus, quàm coitus conjugalis.

253.
Confirmat-
ur ex gra-
vitate
pane.

Tandem (inquit Sanchez sup. n. 12.) pœna peculiaris gravissimâ, huic copulæ legibus statuta, argumentum non leve inducit, ut inde illius specialis gravitas desumatur. Nam l. Regiâ 9. tit. 24. part. 7. imponitur pœna mortis Judæo cum Christiana coeunti. Et l. fin. tit. 25. ead. part. imponitur Mauro coeunti cû fideli virgine vel nupta, ut lapidibus obruatur, & ipsi virgini vel viduæ, accessum Mauri patienti, primâ vice amissio dimidiæ bonorum partis, secundâ autem vice, amissio vitæ. Et si accessus fuerit Mauri cum Christiana meretrice, primâ vice uterque flagellus, secundâ autem uterque capitis pœnâ puniatur. Quod etiam apud. Hebræos ita grave facinus reputatum, ut Phinees zelò Dei motus interfecerit Judæum cum alienâ sectæ muliere Madianita coeuntem, Num. 25.

Item ex
Concil. Illi-
ber.

Rursus: in Concil. Illiberitano c. 50. dicitur, ut abstineat à Communione, fidelis cum Judæis cibum sumens. Si ergò tantum nefas censetur cum illis participare, cibum sumendo, quantò gravius censetur cum illis carnale commercium habere, ex quo unitas carnis confurgit? Hæc ille,

254.
Ad quam
speciem
peccati hic
accessus
pertinet.

A quo si petas, ad quam speciem peccati hic accessus pertineat? Respondet continuo: Quàmvis neminem id experimentem invenerim, existimo, ad Religionis Christianæ dedecus, & injuriam pertinere, ac proinde sacrilegium esse eam copulam.

An sit ea-
dem ratio
copula fide-
lis cum ha-
reticâ Af-
firmat San-
chez.

Nunquid etiam copula fidelis cum hæretica? Affirmat Sanchez sup. n. 13. Quàmvis enim (inquit) Matrimonium inter hos validum sit: at prohibetur sub mortali, ob dedecus & injuriam Christianæ religionis, & periculum per-

versionis Catholici, & educationis prolis in hæresi, ut videbimus in impedimento disparitatis cultûs. Quæ rationes suo modo militent in copula illicita cum hæretico, sicut cum infideli, ac proinde censetur specialiter etiam ea copula prohibita, & pertinere ad sacrilegium. Ita Sanchez.

Sed hæc doctrina videtur Dicastilloni difficilis; maximè (inquit) in his regionibus Septentrionalibus in locis, ubi frequentissimi sunt Catholici permixti cum hæreticis, non solum in eadem civitate, sed etiam in eadem domo & familia; durumque videtur obligare sub speciali aliqua specie peccati, militem v. g. huc illic discurrentem, & committentem peccatum fornicationis in diversis locis, & variis occasionibus, ad semper examinandum & inquirendum, an ea scemina, cum qua peccat, sit Catholica, nec ne? Itaque in hoc negotio in prædictis regionibus, nec videtur tantum dedecus religionis Catholicæ, quòd quis fortè miles, aut alius quivis, oblatâ occasione cum hæretica fornicetur; nec tantum est periculum prolis, sicut in Matrimonio; nihilominus semper videtur esse aliquod peccatum. Hæc ille.

Quæ facilè admifero, neque repugnant dictæ sententiæ Sanchezij, quæ generaliter affirmat copulam fornicariam cum hæretico esse mortale sacrilegium; quia nulla regula tam generalis, quin patiat, aut certè pati possit aliquam exceptionem, & peccata ex genere mortalia fiunt venialia ex parvitate materiæ; neque est ulla ratio, quæ probet hic non posse dari parvitatem materiæ. Quinimò occurrere possunt tales circumstantiæ, & jam sæpius occurrerunt, in quibus non obstante dedecore Religionis Christianæ, & periculo educationis prolis in hæresi, liceat Matrimonium fidelis cum hæretica, vel hæretico, de quo suo loco diffusius tractabimus.

Impresensiarum dico, etiam coitum cum impedimento dirimenti impotentiae, ut si frigidus vel Eunuchus coeat, habere circumstantiam diversæ speciei necessariò consistendam. Quia (inquit Sanchez sup. n. 14.) ratio prohibitionis Matrimonij inter hos, nempe impotentia generandi, & sic frustratio finis, ad quem natura coitum destinavit, militat etiam in copula illicita. Quare hic coitus reductur ad peccatum contra naturam. Ita Sanchez.

Omitto impedimenta ligaminis, voti solemnitis & sacri Ordinis; quia res nimis clara est, quàm ut aliquis posset dubitare. Liquidò, inquam, constat, fornicationem cum impedimento ligaminis, esse adulterium, & cum voto solemniti, aut etiam simplici castitatis, uti & cum sacro Ordine, esse sacrilegium.

Sed nunquid erit duplex malitia, altera contra votum, aut Matrimonij fidem; altera verò, quia contra Matrimonij impedimentum? Negat Sanchez sup. n. 16. Quia (inquit) quàmvis prohibitio copulæ in his impedimentis non pendeat ex Matrimonij prohibitione; ac proinde concessâ, habenti votum, vel Ordinem, dispensatione ad Matrimonium solum, non ex-

255.
Dicastillo
cum impu-
gnat.

Sed non
expugnat.

256.
Coitus cum
impedimen-
to impoten-
tia habet
specialem
malitiam.

Similiter
cum impe-
dimentis
ligaminis
voti solemn-
is, & sacri
Ordinis.

257.
An tunc sit
duplex Ma-
litia?
Negat San-
chez.

metur

metur copula à sacrilegio extrà Matrimonium habita, ut constat; at quia idemmet motivum est utriusque prohibitionis, nempe observatio voti, fides Matrimonij, indè est, ut minimè constituantur diversa malitia ab adulterio & sacrilegio. Hæc ille.

258. *Cum dispensatione in voto, & Ordine sacro, potest stare fornicatio sacrilega.*
Itaque differunt hæc impedimenta à prioribus, quòd in voto & Ordine sacro, possit quis dispensari ad Matrimonium, sic tamen, ut fornicatio habeat duplicem malitiam: in prioribus verò, sublato impedimento sive prohibitione, non maneat in copula illicita, nisi simplex malitia fornicationis.

Et ratio est: quia votum v. g. vel sacer Ordo, non tantum obligant ad servandam castitatem extrà conjugium, sed etiam in ipso conjugio. Tamen ergo liceat contrahere Matrimonium, & ita votum vel Ordo sacer non obliget amplius ad perfectam castitatem; obligat nihilominus ad castitatem conjugalem, seu eam, quæ stare potest cum conjugio. Et quis dubitet, abstinentià à fornicatione, posse stare cum conjugio? At verò in aliis impedimentis, tota malitia provenit ab illa prohibitione; quæ proinde sublata, aufertur tota malitia, etiam à copula illicita, adeoque dispensatus in consanguinitate, v. g. peccat simplici fornicatione; porò cum dispensatione in voto, stare potest copula sacrilega.

259. Atque hæc satis de prima parte Conclusionis, quæ docet, aliquando copulam illicitam ex impedimento dirimente contrahere novam speciem malitiæ. Nunquid semper? Negat secunda pars Conclusionis dicens: *Aliquando non contrahit novam speciem malitiæ.*

Quando copula illicita non contrahit novam speciem malitiæ ex impedimento.
Rogat aliquis: quando non? Respondeo: quando irritatur Matrimonium non ob aliquod motivum virtutis, quod reperitur etiam in copula illicita; sed in delicti admitti pœnam, vel ad præcavendum aliquod damnum.

260. *Talis impedimentum est raptus, ex Sanchez.*
Ex quo infert Sanchez sup. n. 17. Si quisquam accessum habeat cum rapta consentienti antequam ad locum tutum restituatur, quamvis Matrimonium validum inter eos consistere nequeat, non esse circumstantiam mutantem speciem, nec notabiliter aggravantem, atque adeò non esse opus exprimi in Confessione. Quia ratio, quæ Trid. sess. 24. de Matr. c. 6. induxit, ad id Matrimonium irritandum, fuit plena libertas, in statu perpetuo desiderata, quæ minimè in copula militat: & ita ex hoc capite nulla est specialis prohibitio copulæ, constituens diversam fornicationis speciem.

Quòd si copula illa vi extorqueatur, erit distincta luxuriæ species, nempe raptus. At etiam antequam Trid. irritaret Matrimonium, ea inerat malitia tali copulæ, & inest hodie etiã, casu quo rapta non extrahatur de domo, in quo eventu non est impedimentum Matrimonij. Ex quo fit nullam confurgere malitiam novam ex talis Matrimonij prohibitione. Hæc ille.

261. *Impedimentum criminis non superaddit novam malitiam.*
Et n. 18. ex eodem principio seu antecedente infert: copulam cum foemina, cum qua nequit validè iniri Matrimonium ratione impedimenti criminis, non habere novam circumstantiam

exprimendam in Confessione. Quia (inquit) in copula illicita deficit ratio prohibitionis Matrimonij, nimirum pœna delicti admitti, & ne detur ansa captandi mortem conjugis, ad contrahendum cum adultera. Ita Sanchez.

Nec video quid hic dignum solutione possit objici, quod ex jam dictis non clarè solutum sit, aut nullo negotio solvi queat. Nam quod aliqui objiciunt contrà primam partem Conclusionis ex D. Tho. 2. 2. q. 154. a. 1. in corp. simplicem fornicationem esse soluti cum soluta, intelligi debet, secundum Sanchez sup. n. 19., modò non sit aliquod impedimentum dirimens inter coeuntes, ex quo aliqua specialis malitia derivetur in copulam illicitam.

Dices: hoc est quod quæritur. Respondeo: hoc est quod jam antea clarè probatum est, maximè in impedimento consanguinitatis; siquidem, secundum omnes, copula illicita inter consanguineos non est simplex fornicatio, sed incestus.

Planè, inquis; sed hoc idèd, quia non est soluti cum soluta.

Fateor: sed sicut hoc impedimentum dirimens efficit, ut non sit copula soluti cum soluta, ita etiam alia impedimenta dirimentia, de quibus egimus explicando 1. partem Conclus. efficiunt, ut jam amplius non sit copula soluti cum soluta, quæ alioquin esset soluti cum soluta.

Quare autem id ipsum non efficiant duo impedimenta, de quibus in explicatione 2. partis Conclus. ratio in promptu est; quia motivum prohibitionis non reperitur in copula illicita, adeoque nec prohibitio; quia cessante adæquato fine legis in generali, immò & in particulari, cessat ipsa lex; jam autem in omni copula illicita inter taliter impeditos, cessat ratio legis; ergò & lex. Ubi autem non est lex, nec prævaricatio legis, proinde nec peccatum. Nam teste Psalmistâ Psal. 118. v. 119. *Prævaricantes reputavi omnes peccatores terræ.*

Hoc pro fine hujus Conclus. & Sect. addiderim: quædam impedimenta dirimentia, præter culpam, & invaliditatem, inducere etiam excommunicationem ipso facto, non tamen reservatam, adversus eos, qui cum iis contrahere tentant; Clem. un. de Consanguinitate ibi: *Eos qui scienter in gradibus consanguinitatis vel affinitatis constitutione Canonica interdictis, aut cum Monialibus contrahere matrimonialiter non verentur; nec non Religiosos, & Moniales, & Clericos in sacris Ordinibus constitutos, Matrimonia contrahentes, restrainere metu pœna ab hujusmodi eorum temeritatis audacia cupientes, ipsos excommunicationis sententiæ ipso facto decernimus subjacere.* Porò non debet hæc excommunicatio extendi ad alia impedimenta, præter ea, quæ in iis verbis expressa sunt.

Et hæcenus quidem de Impedimentis Matrimonij in communi. Separatim jam agendum est, tum de impedimentis merè prohibentibus, tum etiam quàm maximè de impedimentis dirimentibus. Priori autem loco tractabimus de merè prohibentibus, quia res est facilis & brevis. Sit itaque.

262. *Objeçtio solvitur.*

263. *Consanguinitas facit, ut non sit copula soluti cum soluta.*

Quare id ipsum non efficiat raptus.

264. *Quædam impedimenta inducunt excommunicationem ipso facto.*